

BUITEN

15^E JAARGANG N^O. 9

ZATERDAG 26 FEBRUARI 1921.

Foto C. Steenbergh

DE VOORSTRAATSHAVEN TE DORDRECHT.

BUI TEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE VOORSTRAATSHAVEN TE DORDRECHT, ILL.	BLZ. 57
VAN TWEEËRLEI RAS, (9), DOOR HAL G. EVARTS	98
DE OUDE KERK TE DELFT	99
NOG EENS „KRAAK-PORSELEIN”, DOOR F. W. DRIJVER	99
TERRA INCOGNITA, DOOR JAC. GAZENBEEK, GEÏLL. BLZ. 100-101	
HOE DE DIEREN SPREKEN (14), DOOR WILLIAM J. LONG, VERTAALD DOOR S. CILIA STOFFEL	BLZ. 101
DE KLEEDING DER AMSTERDAMSCHER WEEZEN (III), DOOR MR. A. LOOSJES, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 102—103
BOMBAY IN PLAATJES EN PRAATJES (SLOT), DOOR MAURITS WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 104—107
DE BLOEMBLADEN VAN LAO-TZE (21), DOOR J. ALLAN DUNN	BLZ. 107
WINTERPRACHT IN HET BERGLAND, ILLUSTRATIE	108
BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.	

Men geteeve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74-76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. I-uidelijke naam* en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff -AMSTERDAM-

VAN TWEEËRLEI RAS

9) DOOR HAL G. EVARTS.

TOEN Flash ingeslapen was, droomde hij telkens van een ververwijderd stipje, dat zijn spoor volgde, en dat een ruiter bleek te zijn, die hem najaagde. Het paard veranderde telkens van kleur; eerst was het een vos, toen een sterke grijze draver, die hem nazat. Toen een van de wolven in zijn slaap de tanden op elkaar sloeg, dacht Flash, dat het een pistoolschot was; dadelijk sprong hij overeind, terwijl het nieuw geleerde geknor in zijn keel gromde. Hij gaf Zilver een duw met zijn neus, dat zij wakker werd, en ging op den loop. Het was vreeselijk voor haar, te moeten rennen, maar zij wilde toch niet achtergelaten worden door dien prachtigen nieuwen vriend van haar; dus volgde zij hem gewillig. Toen het daglicht werd, gingen zij, ver weg op de helling van de heuvels, op een uitstekende punt, die uitzicht over het dal bood, liggen en rustten daar uit.

Héél in de verte zag Flash kleine zwarte stippen bewegen; dat waren ruiters, die met tusschenruimten van twee mijlen langs den voet van de helling reden. Het heele dal door, zoo ver als zijn scherpe oogen reikten, zag hij de donkere punten snel over de witte sneeuw voortbewegen. Door de ijle, heldere lucht drong het onregelmatig geknal van snelvuurgeweren tot hem door.

Geen enkele veehouder van den Kleinen Bighorn had zijn buurman behoeven te vragen, wát hij ging doen, nadat hij 's nachts het gehuil van de wolvenbende gehoord had. Met het aanbreken van den dag stonden voor elk huis de snelste paarden gezadeld, en binnen elke omheining werd een troep versche renners gereed gehouden voor elken ruiter, die er om kwam vragen. Op elken ver uitzienden heuveltop hing een ruiter in het zadel, klaar om toe te rennen op elken in het nauw gebrachten wolf, die zijn kant opgejaagd werd. Van het dak van elk blokhuus liet een man zijn sterken kijker over den heelen omtrek gaan, om bij het eerste teeken van een naderenden wedloop toe te schieten; zijn paard stond beneden gezadeld, en uit de zadelscheede stak de kolf van het geweer.

Deze wolven uit het hooge Noorden waren gewend aan de diepe sneeuw onder zware boomen, waar de menschen langzaam en met moeite doorheen waadden. Zij hadden niet de les

geleerd van de hard rennende paarden en de hard rijdende mannen van het open terrein — en de meesten van hen vonden bij het leeren den dood.

Dien nacht, toen Flash en Zilver weer een prooi geveeld hadden, waren er nog maar vijf van de bende, die antwoord gaven op den oproep tot het feest. Flash en Zilver verlieten hen vroegtijdig en trokken verder. Zijn prairiewolvenverstand waarschuwde den lobo, dat het gevaarlijk was te dikwijls op eenzelfde plaats te dooden. Bijna twee maanden lang zwierden zij rond door verschillende staten, en doodden maar zelden een prooi in dezelfde streek. Zij volgden het nauwe dal van de Cache La Poudre en trokken zich overdag ver in de heuvels terug om te slapen.

Zilver had een groot vertrouwen in het oordeel van haar vriend; toch had hij zekere gewoonten, die zij nooit kalm aanzien kon. 's Nachts ging hij dikwijls tot vlak bij de woningen der menschen, snuffelde zelfs rond in hun omheiningen en schuren. Flash wist wel, dat menschen in het donker bijna machteloos zijn en dat zij niets kunnen zien in het duister, maar Zilver wist niet anders, dan dat menschenlucht voor wolven de dood beteekent, en zij vermeed die dan ook angstvallig. En dan, voor Zilver was vleesch vleesch, Flash echter doodde alleen rundvleesch. Zijn grootste trots was het geweest voor Moran de paarden te hoeden en ook nu nog zou hij nooit zijn tanden in paardenvleesch zetten. Nog steeds werkten de tegenstrijdige neigingen in hem. In vroeger dagen had hij naar het leven in de wildernis verlangd; nu hij wild was, voelde hij den drang, dicht bij menschen te zijn. Toen hij met Moran samen was, had hij gedroomd van de spookgestalten der wolven: nu handelden al zijn dromen over menschen. Meestal was hij weer met Moran in het Land van de Vele Rivieren en altijd bracht hij zijn vroegeren baas op de een of andere manier in verband met het meisje — het wonderbaarlijke wezen, dat hij slechts éénmaal gezien had.

Zijn zacht gekreun wekte Zilver. De wolvin kon niet weten, dat haar vriend nog eens de heerlijke aandoeningen onderging, een zachte vrouwenhand op zijn kop te voelen. Zilver's knorrige snauw bracht hem altijd gauw tot die grimmige werkelijkheid terug; hij was dadelijk volkomen wakker en overzag met koude gele oogen den omtrek, of er soms eenig teeken was van de aanwezigheid van zijn bittersten vijand, den mensch.

In de laatste week van Februari kwamen zij in de ruwe woeste streek bij den oorsprong van de Cache la Poudre. Zilver had hoe langer hoe minder zin om ver te loopen en hijgde vreeselijk, als zij hard rennen moest. Een zachte wind streek over de heuvels, die den bevroren grond op plaatsen, waar de sneeuw weggebleven was, ontdooien deed. Zilver koos een plek, waar de aarde dik lag en begon die uit te graven.

Flash sloeg haar gade en toen zij moe werd, en wegliep van het hol, nam hij haar plaats in, scheurde de aarde met zijn groote geklauwde voorpooten van elkaar en schopte die achter zich weg. Hij stapte een eindje achteruit, schudde het vuil van zijn pels en keek trotsch naar dit begin van een tehuis.

In dezen tijd was Zilver erg prikkelbaar en hapte naar hem, als hij te dicht bij haar kwam. Hij hield haar zijn schouder toe, als zij zoo vinnig uitviel en stapte trotsch en stijf van haar weg. Op een nacht rook hij bij zijn thuiskomst een nieuwe lucht in het hol. Uit de diepte kwam een zacht gesnuif en gepiep. Toen hij binnen wilde komen, hield een woest geknor hem terug.

Hij was erg nieuwsgierig om meer van dit wonder te weten, maar niet vóór de jongen drie weken oud waren, liet Zilver ze naar buiten, om wat te spelen op de zonnige helling; toen zag Flash ze voor het eerst. Elken nacht had hij vleesch naar het hol gebracht en dit was nu het resultaat. Hij was erg opgewonden, besnuffende ze telkens weer en toen hij ze met zijn forschen voorpoot rondrolde, moest Zilver waarschuwend grommen, dat hij niet te ruw met hen mocht zijn.

Zilver liet hem nooit binnen in het hol en dat vond hij best, want onder geen voorwaarde zou hij er in toegestemd hebben, ook maar een dag binnen door te brengen. Hij had Moran het hol van de snelvosjes aan de Peace Creek zien uitgraven. En eens had Harmon, de houtvester, een hol gevonden, en er een lange pijp ingestoken, waaraan een sissende lont bevestigd werd. Zij waren toen haastig weggerend en kort daarop hadden zij een gebulder gehoord, alsof er een heeleboel geweren tegelijk werden afgeschoten. Harmon had toen de verpletterde lichamen van een prairiewolvin en haar jongen opgegraven. Dus bracht hij maar liever den dag alleen in de heuvels door en zorgde 's nachts voor voedsel voor zijn wijfje en jongen.

De sneeuw smolt nu weg van de lage heuvels, alleen de dikke sneeuwhoopen bleven nog liggen. Zoodra de jongen meelopen konden, werden zij 's nachts mee uitgenomen, en de ouders leerden hun de kunst van jagen, en wezen hen op de gevaren, die zij vermijden moesten. In het midden van April konden zij al dertig mijlen in één nacht afleggen.

HOOFDSTUK VIII.

Een uur voor het aanbreken van den morgen sloop Flash naar het hol. Dat was koud en doodstil.

Den vorigen dag bij zonsopgang was een ruiter voorbijgereden en had het hol rakelings gepasseerd. Zilver had zich trouw aan de gewoonte der wolvinnen gehouden en was, zoodra hij uit het gezicht was, met de jongen vertrokken. Het was dien dag warm geweest; de hitte had de lucht van haar spoor verspreid en doen verdampen en de nachtvorst had ze geheel doen verdwijnen.

Flash liep mijlen ver in kringen rond en trachtte de lucht weer te vinden, maar hij kon geen spoor ontdekken en op zijn roepen kreeg hij geen antwoord. Zilver en haar sterke jongen waren reeds ver weg in het Noorden en draafden zonder ophouden door naar de oude jachtgronden van de wolvin, waaruit de hongersnood van den winter haar verdreven had. Juist toen de dag aanbrak, keerde zij zich om op den top van een bergrug en keek terug langs haar spoor. Toen zij niets zag, zond zij nog een laatste weklacht uit naar haar vriend, die maar niet kwam, en trok verder naar het Noorden.

Ook Flash ging op weg naar zijn oud tehuis — de Bar T. boerderij. Den derden dag bracht hij door op den rand van de heuvels van de Windrivier, waar hij het vallen van den nacht afwachtte, éér hij zich naar beneden waagde op het bekende terrein van den Greybull. In het hooger gelegen gedeelte van de vallei, waar die het smalst was, daalde hij de hoogte af en stak over naar de lage heuvels; vandaar sloeg hij den weg naar de boerderij in.

Toen hij nog maar dertig mijlen van de plaats van zijn bestemming verwijderd was, werd zijn aandacht getrokken door een lichtpunt in een ondiep bekken tusschen de heuvels. Hij ging er op af en draaide in een halven kring om de hut heen, niet zeker of hij er dicht bij zou komen of niet. Hij kende deze plaats niet. Moran had hem nooit meegenomen naar Brent. Het verlichte venster trok hem echter aan en hij sloop nader. Op het erf stonden verscheidene paarden gezadeld.

Flash gleed naar de deur toe en snuffelde langs de reet. De tabaksrook maakte het hem onmogelijk de persoonlijke lucht van al de mannen afzonderlijk op te vangen, maar de algemeene indruk, dien hij van de plaats en het gemompel der stemmen kreeg, was niet naar zijn zin. Er was iets, dat hem vaag en onaangenaam bekend voorkwam; en plotseling zette hij het haar op zijn rug steil overeind, terwijl hij zich den nacht bij den Twee-Oceanenpas herinnerde, toen hij tusschen de kale rotsen en het zware sparregroen tevergeefs naar het spookkamp had gezocht, dat hij nooit vond, — de stemmen en de geur hadden hem toen aan Brent doen denken.

Hij richtte zich tot zijn volle lengte op, legde zijn voorpooten op de vensterbank en keek naar binnen. Er zaten drie mannen bij Brent. Eén van hen had op zijn gezicht een ruw ingescheurd litteeken, dat van het oor tot de kin liep; daarlangs groeide in een grillige bocht een stoppelige roode baard, die een onheilspellende uitdrukking aan zijn gelaat verleende. De tweede was een donkere man met een smal gezicht en iets van een Oosterling in zijn blik en manier van doen. De derde had een hoofd dat van boven breed en plat was, maar plotseling in een schuine lijn naar zijn puntige kin toeliep; de driehoekige vorm van zijn gezicht deed hem sterk op een vos lijken.

Bij een plotselinge beweging van den man met het litteeken liet Flash zich van het venster zakken en toen zijn pooten den grond raakten, kraakte het glas boven hem en een harde knal verbrak knetterend de stilte. Hij zette het op een loopen; achter hem klonk gedempt nog tweemaal het gebulder.

De man binnen was plotseling opgesprongen; bij den verschrikten blik in zijn oogen lieten de anderen zich plat op den grond vallen en hij schoot twee keer over hen heen naar het raam. Brent pakte de lantaren van de tafel en een ander vuurde in liggende houding door de deur, kroop toen zelf naar buiten en sprong weg. Zij liepen in verschillende richtingen den nacht in en wierpen zich plat ter aarde.

Twintig minuten daarna verbrak de stem van Brent de

stilte. „Wat om de weerlicht stelde je je zoo aan, Hanlin?” riep hij. „Ik ben in een kring rondgeweest, en er is niemand in de nabijheid!”

„Hij stond voor het raam,” zeide Hanlin. „Vraag het maar aan Harte. Die schoot toch tegelijkertijd op de deur?”

„Dat was tegenwoordigheid van geest,” antwoordde een koele stem uit het donker. „Ik zag geen levende ziel. Maar toen je begon te schieten, hield ik het voor uitgemaakt, dat wij overvallen werden, en maakte de deur vrij om uit te kunnen breken. Je gaat spoken zien, Roode!”

„Ik zag hem, dat zeg ik je toch!” snauwde Hanlin. „Hij keek naar binnen.”

„Dat kunnen wij gemakkelijk nagaan,” zei Harte. Hij liep naar het venster, stak een lucifer aan en beschutte die met zijn hand, terwijl hij den grond nauwkeurig bestudeerde. De anderen gluurden over zijn schouder naar de groote indrukken in het zand.

„Een verdwaalde hond,” zeide Harte onverschillig. „Maar blijkbaar vond de Roode, dat hij op een politiemans leek.”

„Hij heeft een spoor zoo groot als dat beest van Clark Moran vroeger,” zei Brent. Hij wreef met zijn vinger over een lang litteeken op zijn schedel en vloekte. „Ik wou dat ik dien grooten grijzen duivel te pakken had kunnen krijgen, voor de lui van Bar T. hem afmaakten.”

„Het is een bewijs van lage geestesontwikkeling, als iemand zich door zijn haat zóó van de kook laat brengen, dat het hem in het hoofd slaat — vooral wanneer het zoo iets onnoozels is als haat tegen een hond. Je hebt eens om hem gevochten met een man, van wien je niet uitstaan kon, dat hij je in de gaten had: nu ja, je was nooit heelemaal goed wijs, Brent,” merkte Harte koeltjes op. „Kom, laten we naar binnengaan.”

De vierde man had geen woord gesproken. Toen zij in de hut waren, begon de Roode Hanlin heesch te lachen. „Kijk eens naar den Vos,” zeide hij. *(Wordt vervolgd.)*

De Oude Kerk te Delft.

Mr. L. G. N. Bouricius, archivaris der gemeente Delft, schrijft ons:

In Uw nummer van 29 Januari j.l. zegt de heer L. C. H., dat de Oude Kerks-plaat in Van Heussen en Van Rijn's Oudheden van Delft en Delfland onjuist moet zijn, omdat er een pleintje vóór den toren geteekend is.

Mag ik U opmerken, dat dit niet het geval is? Vroeger toch was de gracht daar ter plaatse overwelfd, wat aan het stadsbeeld misschien schade deed, doch een groot gemak was bij begrafenissen en bij het uit- en aangaan der kerk.

Nog eens „Kraak-porselein.”

Den heer C. Visser gaarne mijn dank er voor, dat hij mijn verzameling Volksetymologieën met ééne verrijkt heeft! Tevens hierbij terloops de mededeeling dat ook in Noord-Holland de galerij in de kerk gewoonlijk „kraak” wordt genoemd. Er lijkt mij echter heel wat fantaisie noodig om zoo'n galerij eerst in een woonhuis en dan naar de porseleinen borden over te brengen! En wat het Fransche adjectief „craquellé”, vol kleine barsten, betreft, dit is volstrekt niet op alle kraakporselein van toepassing.

De door mij gegeven afleiding wordt gesteund door De Beer en Laurillard (Woordenschat), Van Dale (Woordenboek), Koenen (Woordverklaring) e.a. Ik geloof niet dat het Ndl. Wbk. het bij 't rechte einde heeft, om de eenvoudige reden, dat het dunne goedje, bij eenigszins hardhandig aanvatten, eer breken zal dan kraken.

Maar er is nog een ander geval, waaraan men, met eenigen goeden wil, zou kunnen denken. Op 't eiland Texel kwamen voorheen, en misschien nog, de jongelui een paar avonden 's weeks gezellig bijeen, maakten pret en dronken, bij koek en krentenbrood, koffie en chocolaad, om niet huiswaarts te keeren vóór de ochtendstond aanbrak. Zoo'n bijeenkomst heette „kriek” en ook wel „kraak”. Voor het drinken van koffie en chocolaad (ik weet niet of het bij deze twee bleef) waren natuurlijk kopjes noodig. Vermoedelijk echter zullen deze wel van grover kwaliteit zijn geweest, anders zou iemand er misschien toe komen kunnen den naam van het kraakporselein met deze Texelsche gewoonte in verband te brengen. En dan zou van zulk een woordafleiding, evenals van menige andere, nog niet eens kunnen gelden: „Se non è vero è ben trovato”!

F. W. DRIJVER.

ZANDVERSTUIVING NABIJ OTTERLOO.

TERRA INCOGNITA.

SOMS, zoo heel in de verte, in den trillenden damp van den horizon, worden ze opgemerkt door de toeristen: „Wat is dat ginds, dat witte?” vraagt er een. „Dat..... ? dat is zand..... niets dan zand.....” en verder trekken ze..... verder.....!

Wie komt er nu ook in de zandverstuivingen.....? De heiboeren hebben hier niets te halen en al mag er in 't najaar eens een jager of strooper zwerven, 't grootste deel van den tijd liggen de woeste heuvelvormingen onbezocht en dood-eenzaam.

Zomer! Tusschen de roomwitte stapelwolken, waar het zonlicht gouddonzige plekken in toovert, spant het gave, kobaltblauw der transparante oneindigheid..... de onmetelijke, rimpellooze zee, waarover de wolken schepen geruischloos voortglijden.

Achter den zoom der zandverstuivingen rijst als een dichtbij en toch onbereikbare, onverzettelijke wand de sterke, blauw blanke hemel..... Hèl goud laait het zand..... zachte rimpels heeft de wind geteekend in de glooiende heuvelflanken..... Hier is de wereld van het grillige steeds veranderlijke aspect der diluviale ruggen en dellingen..... hier ligt als het ware het trotsche, eenzame hart der woeste Veluwe open..... Grillig is de onophoudelijk wisselende lijn der heuvelkammen, grillig zijn de zwartbruine heiranden, die woekeren langs de fijne zoomen..... grillig de misvormde stormdennen, die als monumenten van eenzaamheid zich krampachtig vastklemmen, geworteld in den rullen, verraderlijken bodem.

Over alles ligt de schoonheid van den schaterenden midzomer!

Heet waait de Zuid Ooster aan over de ver-blauwe dennenbosschen, die aan de kim liggen als een peinzende wacht..... Soms — even — wolkt het fijne zand op, warrelt met charmante wendingen om den voet der blonde heuvels, strijkt licht ritslend neer in de luwte.

't Zonnegedaver trilt als een heete huiver door de lucht. Ver..... van den heikant, komt de gave, melodieuze roep van een vogel, een wulp, die in wijde kringen rondvliegt..... in de stormdennen zilvert even een fijn toontje van 'n meezenaar, en dit zijn dan ook nagenoeg de eenige geluiden, die

hier de stilte breken. Of eigenlijk niet breken, maar verdiepen, verinnigen.

Gele smeulen op den rand der heuvels buigen rusteloos in het lichte fluisteren van den wind..... 'n paar zwarte schaduwgaten verraden de aanwezigheid van 't rappe konijnenvolkje en in windlooze dellingen staan de sporen van herten en wilde zwijnen.

Land van eenzaamheid! Land van enkel zon..... Zon van boven, zon van onder! Zacht glanzen de ruige naalden der dennen..... het gele zand ligt in wijden, gracielijken golfslag versteld..... Ver is de kim en alle geluid der menschengemeenschap. Almachtig is het kobaltblauw der hemel-vloeren, waarlangs, statig, de wolken schrijden als blanke droomvrouwen!

Dan, langzaam, komt de herfst. 'n Roode passie siddert door de bosschen der Veluwe..... de morgens zijn blank van bleek-amethistennevels, tot de couragieuze zon haar duizlend snelle lansen werpt en de opgejaagde voiles samen-trekken in den vochtigen schemer der stille, oude wouden, waar de champignons hun bestaan uitleven.

En in den avond trekken weer — geruchtloos — de mist-foularden uit bosch en bodem..... zwerven aarzelend de hei op, legeren zich in de dellingen der zandverstuiving.

Straks komt de volle maan als een roode vrucht, als een groote feestlampion, boven de kim gerezen, en barst het ros-gele licht spookachtig door de nevelbanken..... 'n Boschuil roept door de ademlooze stilte..... De zandverstuiving sluimert in de armen van den koelen, geurigen herfstnacht.

De stilte is wijd..... geheimzinnig..... de randen der heuvels kartelen als grillige fresco's tegen het fluweel van den nacht..... de contouren der stormdennen trekken spookfiguren op de schemer-vale zandflanken en het schijnsel der opkomende maan toovert feeërieke licht- en schaduw-effecten.

Toen ik hier laat op een Octoberavond eens doortrok met een goed vriend, greep hij me telkens bij m'n arm..... liet me even later dan weer los..... Ik vroeg niets..... hij sprak evenmin. Doch later, weer op den weg, vroeg ik hem, waarom hij dat gedaan had.

„Ja” biechtte hij eerlijk, „telkens weer was het me, als-

of ik wat zien zou..... of daar in het vreemde, wonderlijke landschap een of andere geheimzinnige gestalte zou opdagen... of achter zoo'n scheeve den zich iets verborgen hield. Ik wist, dat er niets was en toch....."

Ja, dat is de onzegbare, avontuurlijk-geheimzinnige stemming die dit aloude land oproept.

„Er is niets..... en tòch....." De majesteit van de stilte, de grandiositeit der eenzaamheid raakt ons hier..... de hand van den Eeuwige rust zegenend, vertrouwelijk op onze hoofden.....

En nu is de winter ingevallen. Oudejaarsdag! De laatste dagen van het jaar glijden in schemerlicht over de aarde en de feestdagen zijn als lichtende stil-tonige gebeurtenissen, bakens van vroolijke intimiteit..... Maar het jaar zelve is grijs en somber..... oud en stervensmoe..... De heiden zijn gedrenkt door eindeloze regens, de bosschen zijn ontbladerd door menigen Novemberstorm en over de zandverstuiving trekken de wolken als geslagen oorlogstroepen, haastig, ordeloos, in grillige wisseling.

Deze oudejaarsdag is er één van regen en storm, en wanneer ik tegen half vier m'n oliejas aantrek, om naar buiten te gaan, staat boven de Oosterkim reeds een blauwgrijze schemer op. Met onophoudelijk rikkelgetik geeselt de regen de berkenaanplant, druischt met ritselende wolkjes tegen mijn waterdichte jas, parelt en kringelt met koele ribbeling langs m'n wangen.

De binnenwegen zijn nu onbegaanbaar en daarom neem ik den macadam-weg, om straks dwars door de hooge struikhei op de zandverstuivingen aan te trekken.

De hooge radiotorens van Hoog-Buurlo liggen diep verborgen in den regennevel; 't Garderensche torenspitsje is eveneens onzichtbaar; zelfs de machtige dennenbosschen van Kootwijk en Otterloo gaan schuil in de eindeloze, grijze regensluiers.

Ik trek de hei op. Daarachter liggen de woeste heuvels, die reeds vaaggeel door 't schemerige gordijn opdoemen.

Nader komen ze en hooger rijzen ze! Veel hooger schijnen ze dan onder 't almachtige zonlicht van den zomer: het gezichtsveld is dan grooter en daardoor de relatieve hoogte geringer.

Nu staan ze daar dreigend onverzettelijk met hun grillige, door den storm geteisterde randen.

Ik sta nu temidden der ruggen en zandmeren. Ha, die eenzaamheid! Dat vaal-gele zand, zoover ik in den regen rond mij zien kan, die grimmige heiranden, zwart borstelig... de ruige stormdennen in den rusteloozen wind, met schier ontzinde koppen rukkend.....

En onvermoeid geeselt de regen..... stuift in snelle, grijze wolken, achter een hoogen heuvelflank te voorschijn, om tusschen andere even snel te verdwijnen! De storm gromt heidensch over de Veuwe..... de wolken vlieden door den aansomberenden avond als vale schimmen voort..... immer voort!

Steeds dreigender naakt de avond van dezen laatsten dag des jaars, dezen Sylvesteravond... De zandverstuivingen geven zich over aan de alles-in-zich-opnemende duisternis..... Huiverende eenzaamheid waart rond onder den donderenden gang van den stormwind. Geen avondvogel schreit zijn bange kreet..... nergens gloeit het licht van een avondvenster..... geen diamanten ster straalt aan het firmament.

Woest, heerlijk, eenzaam land! Waarover de regenvlagen stuiven en de lood-blauwe avond zinkt..... Waar de zandverstuivingen nu kleurloos-verloren liggen en ik eenzaam sterveling niets meer ben dan een bewust — maar nietig — atoom van den Kosmos.

JAG. GAZENBEEK.

HOE DE DIEREN SPREKEN

14)

DOOR WILLIAM J. LONG.

Met toestemming van den schrijver vertaald door S. CILIA STOFFEL.

ALS mensch of dier echter kennis krijgt niet van stof, maar van gedachten, of geesten als de zijne; als een moeder bijvoorbeeld den geestelijken staat van een zoon, die ver weg is, weet, en er geen stoffelijke trillingen van eenig bekend hulpmiddel tusschen hen plaats kunnen hebben, — dan voldoen of verklaren niet langer alle zesde-zintuig-theorieën, die berusten moeten op het aanroeren van zenuwcentra door golvingen. We zijn in het nog duisterder gebied van gedachte-overbrenging of wils-overbrenging, en nu geloof ik, dat een groot deel van de gedachtenwisseling der dieren zich in dit zwijgende maagdelijke gebied, voortdurend beweegt.

Dat geloof zal duidelijker en misschien aannemelijker worden, wanneer we dit onbetreden spoor nog wat verder volgen.

IV. NATUURLIJKE TELEPATHIE.

De manier, waarop de dieren van gedachten wisselen, wordt nu hoe langer hoe vager, of, sommige lezers zullen het „hoe langer hoe merkwaardiger" vinden, zooals Alice in Wonderland zei, toen ze zich uit voelde rekken als een verrekijker. Maar vóór ons is toch nog een soort van spoor en laten we, daar we 't licht zouden kunnen kwijtraken of er van afwijken, als we kunnen, het eens worden over een bekend feit of eengewone ervaring, die als een wegwijzer, een baken, dienst kan doen. Onze algemeene richting zal zoo zijn: eerst, ons onderwerp omschrijven, of liever, zijn beteekenis door voorbeelden duidelijk maken; dan, de aannemelijkheid der telepathie uit een natuurhistorisch- of biologisch oogpunt onderzoeken; en eindelijk, het veld ingaan met oog en hart open, om te zien wat vogels en andere dieren ons over deze belangrijke zaak leeren kunnen.

Het schijnt vrijwel uitgemaakt te zijn dat sommige mannen en vrouwen met een ongewoon fijn zenuwstelsel (wat wil zeggen, een ongewoon natuurlijk of gezond gestel), de macht bezitten om den geest van een ander persoon op een afstand te beïnvloeden; en deze zeldzame gave is bekend onder den naam van gedachte-overbrenging, of telepathie. Het zoogenaamde zich kruisen van brieven, als twee ver van elkaar verwijderde menschen op hetzelfde uur over hetzelfde onderwerp elkaar een brief gaan zitten schrijven, is er het bekendste, maar niet het overtuigendste voorbeeld van. Ja, ik weet dat beide, én de kracht én het voorbeeld aangevallen worden, aangezien er mannen der wetenschap zijn, die aan telepathie elken grond ontzeggen, zoowel als geleerden, die er onvoorwaardelijk in gelooven; maar ik weet ook nog iets overtuigenders dan zoo'n ontkenning of geloof uit de tweede hand, omdat ik, op verschillende tijden,

EEN ZANDGOLF.

drie personen ontmoet heb, die van de „gave” zoo openlijk gebruik maakten en meestal zoo overtuigd, dat, haar niet te willen erkennen, gelijk zou staan met het vertrouwen in eigen verstand en oordeel in den steek te laten.

Om het geval eens met een persoonlijke ervaring duidelijk te maken: nog jaren nadat ik voor het eerst het ouderlijk huis had verlaten, „voelde” mijn moeder zich „onrustig”, zooals zij het uitdrukte, zoodra me maar een klein ongeval, of gevaar, of ziekte overkomen was. Was de gebeurtenis ernstig, of gevaarlijk voor me, dan bestond er voor mijn moeder geen twijfel, of onrust meer. Ze zou binnen het uur weten, dat ik in de een of andere moeilijkheid verkeerde, en schreef, of telegrafeerde om te vragen wat er aan de hand was.

Men neemt gewoonlijk maar aan, dat al hetgeen op zoo'n gave wijst, wat wonderlijk of griezelig moet zijn; dat ze in tegenspraak is met de gezonde menselijke ervaringen, of een grillig bijvoegsel is tot haar natuurlijke vermogens; en ik beken dat over 't algemeen de wonderlijkheid, het gebrek aan evenwicht, de heidensche goedgelovigheid van menschen die in occulte dingen knoeien, wel eenigen menschen, zoo niet redelijken grond voor de veronderstelling geven. En toch ben ik van oordeel dat telepathie op zichzelf iets heel natuurlijk is; dat het veeleer een overblijfsel, een eeuwenoude erfenis is, dan een nieuwe uitvinding of ontdekking; dat ze uitgeoefend zou kunnen worden niet door enkele personen met een wondergave, maar door elken normalen man of normale vrouw, die van de jeugd af bepaalde geestelijke krachten had aangekweekt, welke wij nu gewoonlijk verwaarloozen. Ik ben tot deze overtuiging gebracht doordat ik iets, dat heel veel van telepathie heeft, algemeen heb waargenomen in het heele dierenrijk. Het is, zooals ik geloof en duidelijk zal trachten te maken, een natuurlijke gave van den dierengeest, die grootendeels onderbewust werkt; en van dien

dierlijken geest hebben wij haar geërfd; evenals enkele menschen, die in de bosschen leven, den dierlijken richtingszin geërfd hebben en aankweken en er op vertrouwen, tot ze zeker van hun weg zijn in elke wildernis, terwijl de meeste menschen, door aangeleerde gewoonte versuft, onmiddellijk verdwalen zoodra ze zich buiten de gebaande paden wagen. Dat de dieren dit vermogen van zijgende gemeenschap over groote afstanden, hebben geërfd, blijkt af en toe zelfs onder onze nog maar half-natuurlijke huisdieren. Bijvoorbeeld: diezelfde oude Setter van me, Don, die ons tot dit boeiende onderwerp voerde, werd gedurende mijn schooltijden zeer tegen zijn zin achtergelaten; maar hij scheen altijd te weten wanneer 'k op weg naar huis was. (Wordt vervolgd).

DE KLEEDING DER AMSTERDAMSCHER WEEZEN.

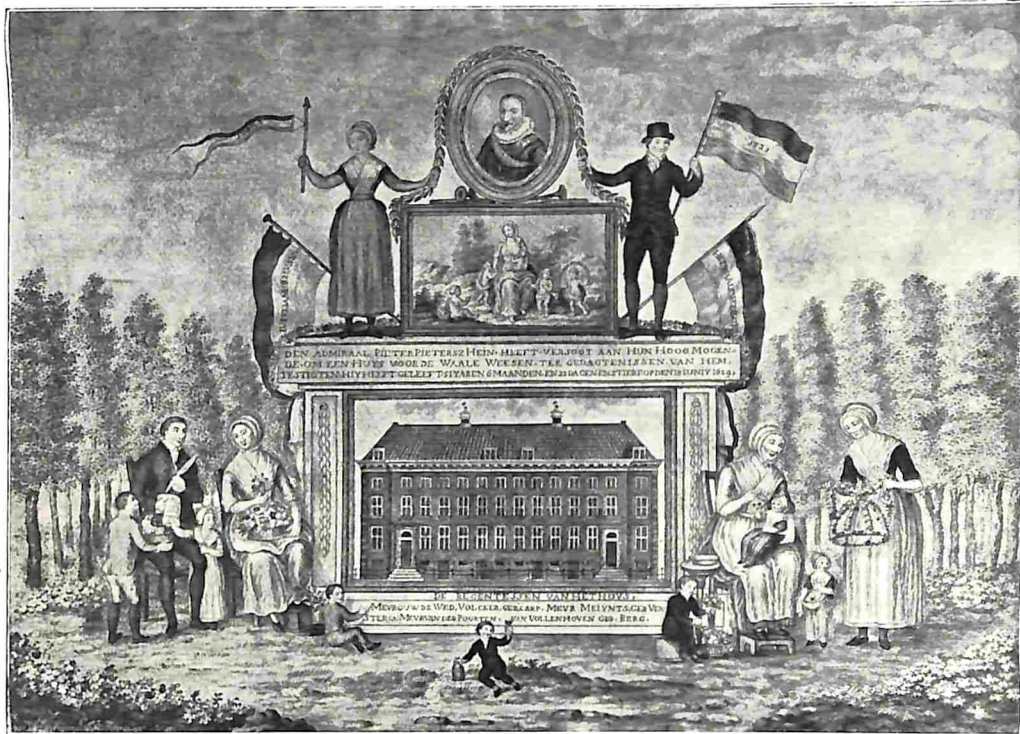
III. HET WALEN-WEESHUIS.

IN den vorigen jaargang werd een aanvang gemaakt met het plaatsen van een reeks artikelen over de Amsterdamsche weezen, waarin, bij een aantal afbeeldingen, vooral de aandacht zou worden gevestigd op hunne kleeding, die voor de verschillende weeshuizen in niet geringe mate afwijkt. Terwijl de kleurige kleedij der Burgerweezen —

die reeds in 't nummer van 6 December 1919 in dit blad is behandeld — in vrij ruimen kring bekend mag heeten, is meenden wij, dat het onzen lezers zou interesseeren ook iets te vernemen over het kostuum van de andere weezen in de hoofdstad; al is dit misschien — wij zijn er lang niet zeker van — onzen Amsterdamschen lezers bekend, ook zij toch zouden, naar wij vermoeden, met belangstelling de kleederdrachten van alle hoofdstedelijke weezen de revue zien passeeren. En te meer trok het ons aan dit denkbeeld tot uitvoering te brengen, omdat de tijd niet meer zoo heel verre is, dat al deze kostuums zullen zijn afgeschaft, hetzij tengevolge van een „democratisch” besluit van Regenten en Regentessen, hetzij ten gevolge van de opheffing van een weezenstichting, bij gebrek aan weezen, want dat het aantal der in weeshuizen verblijvende kinderen steeds afneemt, zal wel ieder onzer lezers bekend zijn. Voor enkele weeshuizen is deze tijd trouwens reeds aangebroken, tenminste wat 't afschaffen der kostuums betreft, zooals uit het vervolg dezer reeks wel zal blijken.

Was het aanvankelijk onze bedoeling, tenminste éénmaal per maand een der Amsterdamsche weeshuizen te behandelen, zoodat de verschillen in de kleeding sterker tot onze lezers zouden spreken, tot onzen spijt is het een revue met korten en stooten geworden, die gelijkenis vertoonde met een niet

goed geregelden optocht, waarin ook soms groote gappingen voorkomen. Wij denken nu niet aan de Burgerweezen, die eigenlijk reeds einde 1919 in dit blad den optocht openden: het betreurenswaardige besluit om Amsterdam te berooven van hun karakteristiek kostuum bracht ons toen tot de plaatsing, en eerst dit besluit deed ons inzien, dat ook de andere weezen der hoofdstad aan de beurt moesten komen. En zoo begon dan in het nummer van 13 November 1920 de eigenlijke stoet met de weezen der Ned. Herv. Diaconie, die twee weken later gevolgd werden door de bewoonsters van

DE KLEEDING DER AMSTERDAMSCHER WEEZEN.
GEDENKPLAAT VAN HET 150-JARIG BESTAAN VAN HET WALENWEESHUIS IN 1821.
We meenden dit cliché te moeten herplaatsen, daar er uit blijkt, hoezeer het oude kostuum der Waalsche weezen verschilde van het tegenwoordige.

het R.K. Maagdenhuis. Daarna een lange pauze: de medewerker, die zich bereid had verklaard deze reeks artikelen te schrijven, werd door drukke werkzaamheden verhinderd er mee door te gaan, naar wij in December vernamen, en nadat de maand Januari was voorbijgegaan met niet geslaagde pogingen om iemand te vinden die het werk van hem wilde overnemen, besloten wij dan zelve maar het plan verder tot uitvoering te brengen. Het ligt zoo geheel in de lijn van dit blad, 's lands typische, zich ook in de kleeding zijner bewoners uitende schoonheid onzen vrienden in woord en beeld voor te houden, vooral als zij dreigt te verdwijnen, dat doorzetten ons noodzakelijk voorkwam.

Van nu af zal de optocht dan zoo geregeld voortgaan, als onze tijd en de beschikbare plaatsruimte het toestaan.

* * *
De beurt is thans eerst aan de Waalsche weezen. Over het huis waarin zij verblijven, het zware, sobere gebouw aan de Vijzelgracht hoek Prinsengracht, dat 22 April a.s. zijn 250-jarig bestaan herdenkt, behoeven wij niets meer te zeggen, na het artikel, dat onze medewerker Gimpel bij een aantal illustraties er over schreef in „Buiten” van 16 October 1920. Na medegedeeld te hebben, dat het Walenweeshuis nog slechts 6 meisjes en 11 jongens herbergt — er zijn bovendien 1 meisje en 2 jongens, die buiten het huis wonen — kunnen we dus ons bepalen tot het kostuum. I)

Foto C. Steenbergh.

DE MUTS EN HET HALSKRAAGJE VAN DE
WAALSCH E WEESES.

marine b.v.; om die pet is een band van iets lichter blauwe kleur aangebracht. Met hun 16de jaar, als de jongens in betrekking gaan, mogen zij een hoed en ook verdere gewone kleding dragen.

Iets opvallender is de kleding der meisjes. Maar toch niet heel erg. Want ook hierbij wordt „de mode” min of meer gevolgd; zoo dragen de Waalsche weesjes kortere, „voetvrije” rokken, sinds de groote massa der leden van het zwakke geslacht hiertoe is overgegaan. De voornaamste eigenaardigheid zijn wel de drie plooiën over de borst, het kleine witte schortje, dat ons meisje op de afbeeldingen verzuimd heeft voor te doen, en dan vooral het witte halskraagje met het open randje, dat door de meisjes zelve wordt gemaakt. De jurk is van donkerblauw „cachant” — zooals men dit in het zijn Fransche afkomst nog niet geheel verloochende weeshuis noemt, welks moeder ook nog algemeen als „mère” wordt aangesproken; in de week — want wat wij hierboven zeiden geldt alleen voor de Zondagsche kleding — dragen de meisjes blauw katoen, dat „harmonique”²⁾ wordt geheeten.

Het typische van het kostuum is — evenals bij de Herv. diaconieweesjes — het mutsje, dat door de meisjes, die ouder dan 16 jaar zijn, wordt gedragen (de jongere dragen „matelotjes”) en dat èn van de diaconie-muts, èn ook van de muts der R.K. Maagdenhuizers zeer verschilt. Het bestaat uit een bol, met een tweetal dwarse plooiën, van welke naar voren vooral naar achterzijde weer een aantal plooiën loopen, die de meisjes er zelve met de nagels in aanbrengen, en een rand, de „Langet-rand” — de naam van dezen fabrikant leeft dus niet alleen op Walcheren voort — met een fijn kantje aan de bovenzijde en tal van plooiën voorzien. Voornamelijk deze rand, hoog opstaande tegen de bol, en aan de voorzijde sterk geplooid, geeft aan de muts der Waalsche weesjes haar karakteristiek uiterlijk.

Wanneer we oude platen zien waarop Waalsche weezen zijn afgebeeld, bemerken we dadelijk, hoezeer ook hunne kleding in den loop der eeuwen is veranderd. Gehéél anders was vroeger de muts, die het hoofd geheel omsloot en weinig meer dan een gelaatsovaal open liet. En om het gezicht stak dan nog een vrij breede rand naar voren. Een eeuw geleden ongeveer kwam al wat meer van het gezicht te zien, het haar boven het voorhoofd vertoonde zich, en de breede rand, niet meer sluitend onder de kin, week naar achteren en was met opengewerkte schulprandjes omzoomd. In den loop der vorige eeuw is de muts veel kleiner geworden, vooral door 't omslaan van den rand, en zoo ontstond de tegenwoordige muts, die thans boven op het hoofd staat. Een dergelijke vervorming dus als bij de muts der Diaconie-weezen; keelbanden als deze schijnt de Waalsche muts echter nooit gehad te hebben.

Is de muts, hoezeer veranderd, opvallend gebleven, de rest van de kleding is evenzeer opvallend gewéést, of — juis-

Van dat der jongens is weinig te vertellen. De mannelijke Waalsche weezen dragen een donkerblauwe jas en broek, de kleine jongens bovendien een grooteliggende boord; een en ander doet hen nauwelijks als weezen opvallen, te minder waar de snit der kleeven vrij wel met de „mode” is meegegaan. Op het hoofd dragen zij de plattepet, gelijk van vorm met die der

ter misschien — zou thans opvallend zijn zoo de oude kleding behouden ware. Vooral door de hægelwitte beuk of halsdoek, breed over de schouders, die aan voor- en achterzijde in een punt bij het middel eindigde, en van plooiën was voorzien, die den driehoeksvorm volgden. In de 19de eeuw — wanneer precies weten wij niet — is deze beuk verdwenen; nog later verdween ook een rij knopen, in 't midden over de borst loopende, en kwamen de drie plooiën met 't oog op de gezondheid — ruimer ademhaling — de nauwsluitende jurk vervangen.

Ook andere eigenaardigheden zijn in den loop der tijden verdwenen. Zoo gingen vroeger de halve weezen in het blauw gekleed, de „heele” weezen in het zwart; zoo droegen allen witte kousen en lage schoenen, en — des Zondags — lange gemsleeren witte handschoenen. Het „schootje” aan het jak der meisjes zal wel reeds eerder verdwenen zijn.

De jongenskleeding is altijd weinig opvallend geweest; de snit van hun kostuum is intusschen nogal gewijzigd, daar deze steeds, zooals we reeds zeiden, die van niet-weezen heeft gevolgd. Blijkens oude prenten is er een tijd geweest, waarin zij mand-vormige hoeden droegen, (die toen ook wel het hoofddekse van niet-weezen zullen zijn geweest), en de — korte — broek onder de knie van een gesp was voorzien.

In de vleugels achter het eigenlijke Weeshuis wonen nog steeds de oude mannen en vrouwen, wier kleding vroeger overeenkwam met die der Weezen. Thans kleeden zij zich naar eigen smaak.

Van bepaalde decreten betreffende de kleding, zooals die wel eens in het Burgerweeshuis zijn uitgevaardigd, schijnt niets bekend te zijn; trouwens, in dit minder omvangrijke Weeshuis zullen, al heeft het vroeger meer bewoners gehad, geschillen op dit punt — zoo ze zijn voorgekomen — wel op gemeedelijker wijze zijn opgelost.

(Wordt vervolgd).

A. L.

1) Ten onrechte werd onder de afbeelding op blz. 497 van den vorigen jaargang medegedeeld, dat de kleding der Waalsche weezen is afgeschaft.
2) Vraag aan de Redactie van „Amstelodamum”: welke is de verklaring van dit „cachant” en „harmonique”?

Foto C. Steenbergh.

DE KLEEDING DER AMSTERDAMSCH E WEEZEN.
MEISJE IN HET KOSTUUM VAN HET WALEN-WEESHUIS.

Bombay in plaatjes en praatjes.

(Slot).

NAAR gelang der plaatjes, welke dit praatje vergezellen, wordt gewezen op het typische van het volksleven in dit land, dat in eigen wezen, vereenzelvigd met den Europeeschen invloed, een zonderling mengsel geeft van wat sinds eeuwen verouderd is met het nieuwste van Britsche of Angel-Saksische vinding. Want kijk eens zoo'n voertuig aan, als die ossenkar van het plaatje op blz. 105, met haar wielen van eeuwenouden vorm. Niet anders trokken dergelijke vehikels over de grooten beschaduwden heirbaan, die van Lahore naar de Malabaar-kust en van Achmedabad naar de Kormandelkust kruiselings het land doorsnijdt, aangelegd reeds door de groote Mogolkeizers, toen de kooplieden der Nederlandsche Oost-Indische Compagnie naar de inlandsche hoven trokken, of Jan Van den Broecke en de zijnen dien gedenkwaardigen tocht maakten, waarvan de stoutmoedigheid nog heden door de Engelschen in Hindoestan wordt geroemd. Ik heb in Hindoestan overal het voetspoor onzer vaderen van de Oost-Indische Compagnie, van Jan Compagnie, gevolgd en het nog steeds gemakkelijk gevonden, al was het maar in den afkeer voor den kolonialen Hollander, die hun anderhalve eeuw lang overal in de Oostersche wereld dwars zat, waarover de Engelschen in Indië na een eeuw nog van volkomen overwinning niet heen zijn. Voortreffelijke vrienden zijn zij ons in Europa: wij zijn trouwens heden zoo weinig gevaarlijk. Maar niet zoodra leeren zij in Hindoestan hun koloniale geschiedenis wat nauwkeuriger, of de oude wrok tegen den gevaarlijken concurrent van voorheen, die hun nog tot in de tweede helft der achttiende eeuw te sterk was, en er zelfs overdacht hen uit Hindoestan weg te dringen, komt terug. Zij zorgen er voor, dat spoor en herinnering van de nederzettingen der Hollanders, niet al te veel in zicht blijven, althans niet al te goed.

Doch wat ons eigen volk in Hindoestan heeft nagelaten: gaat geheel buiten deze beschouwingen om, al wordt de Hollander in dit land er toch vaak genoeg aan herinnerd. Hier geldt het de menschen deslands, en ik verzoek U eens op het plaatje boven op blz. 105 die kinderkopjes aan te zien, en mij dan bescheid te doen of zij, straatkinderen toch maar: arm, verontreinigd en, naar landsgebruik, veelal naakt, niet in hun bruine gelaatjes, gelijke aantrekkelijkheid bezitten als de kinderen in ons leven? En om van de kinderen dadelijk over te gaan op de grijsaards: er zijn onder de oude Indiërs waardig-uitziende mannen, die aan de Grieksche wijsgeeren der Oudheid doen denken, en ook waarlijk in hun rustig en gedragen spreken woorden van levenswijsheid uiten, welke men gaarne opvangt en in zijn hart bewaart. „De aalmoes”, zei mij eens een dier priesterlijke grijsaards, „de aalmoes is als een dier Engelsche bisquitjes: eigenlijk flauw, maar zij geven een aangenamen nasmaak.” Dit lijkt mij een beminnelijke karakteristiek van het aalmoezen geven.

Dwalende door de straten der inlandsche steden, in het bijzonder Bombay, dat als een Indisch metropool menschen

uit alle richtingen van het binnenland aantrekt, ziet de Europeaan elk oogenblik de verrassendste verschijnselen van het Indische leven, al zijn het soms ook dingen, welke hem als een schrik op het hart slaan. Want hongersnood en pestilentie zijn in dit land blijvend inheemsch. Men ziet vooral in het binnenland menschen en kinderen, die niet meer dan levende geraamten zijn. In de achterbuurten der groote steden zijn de deuren der woningen huis aan huis gemerkt met de teekenen der pest naar het aantal slachtoffers, dat er uit weg werd gedragen. Men herinnert zich dan hoe voorheen ook in de steden van Europa de pest heerschte. Wie ooit Daniël de Foe's — *Robinson Crusoe's* dichter — beschrijving van de groote pest te Londen heeft gelezen, herinnert zich hoe toete huizen der pestlijders geheel werden afgesloten, zieken en gezonden, en 's nachts de lijkbezorgers rond gingen met een bel, en riepen: „brengt uw dooden op straat, brengt uw dooden op straat!” Bij deze herinnering sluit zich de meesterlijke beschrijving aan van de pest te Milaan in Manzoni's *Promessi Sposi* („Verloofden”). Wanneer men dan in Bombay's straten al die duizenden teekenen van vroegere pestslachtoffers ziet: roode kringen met een kruis er in, waarschijnlijk, zooals het in Londen geschiedde: op deze deur één, op die deur tien, en men weet dat de pest in die steden nooit geheel verdwijnt, en ratten de oorzaak zijn dier vreeselijke kastijding, dan ziet men elke rat, die daar heen snelt, aan als de Zwarte dood-zelf.

Van alle rassen en kasten in Indië hebben de Parsi's, de aanhangers van Zoroaster, wier voorvaders, toen de Sjiitische Islam in Perzië doordrong — dertien eeuwen geleden ongeveer — uit hun land naar deze streken vluchtten, zich 't gemakkelijkst naar de Europeanen gevoegd, nu naar de Engelschen in het land, zooals eertijds naar de Hollanders, ofschoon zij eigen zeden angstvallig handhaven.

Het is hier de plaats om over de groote Parsi-gemeente in Bombay uit te wijden. Met andere Indische rassen hebben ook zij het onverdeeld familieleven gemeen: de dochters gaan door het huwelijkelijk ouderlijk woning uit, doch de zoons blijven bij hun ouders en brengen hun vrouwen mee. De vader is patriarch, de moeder matrone, en er heerscht in die meeste gevallen vrede en eensgezindheid in het gezin.

Zoodra de schoondochter een groote familiegebeurtenis voorspelt, om juist te bepalen: in de vijfde maand, dan begint de vreugde met de gave van een feestkleed door de schoonmoeder, waarmee de jonge vrouw naar eigen ouders gaat om ook daar een nieuw kleed te ontvangen. De lezeressen van „Buiten”, die er „van weten mee te praten”, zullen zich verwonderen, dat de ouders juist dit tijdperk kiezen, de vijfde maand, waarin ten onzent de eigenlijke modistenrekening niet hoog pleegt te zijn. Maar dit nieuwe kleed is geen gemaakte japon, het is de sierlijke *sari*, de dun zijden lap, geborduurd vaak met zilverdraad, die de Parsi-vrouwen om het lichaam en over het hoofd slaan, en waarmee zij in bevalligheid de oude Tanagra-beeldjes evenaren.

Twee maanden later ontvangt de aanstaande moeder nog eens een nieuwe *sari* van de schoonmoeder, en deze zendt haar met een geschenk van fruit en bloemen naar haar ouders, waarop deze een rijker geschenk terug geven:

HINDOEPRIESTER.

een geheel maaltijd voor de familie en al haar vrienden, die er dien dag op zoeten inval komen. De kraamkamer is intusschen bereid: het jonge vrouwtje gaat daarheen, sprenkelt er zeven malen water, en het is voor haar gedaan met eerbewijzen van familie en vrienden: zij wordt weldra onrein geacht, veertig dagen lang. Zij mag niets aanraken dan het kind, waarvan zij weldra de gelukkige moeder is. Niemand mag haar aanraken, of die moet zich geheel reinigen. Daarom staat er in de kraamkamer ook niets anders dan een ijzeren ledikant en een ijzeren wieg. Als het kind geboren wordt teekent een astroloog nauwkeurig dag, uur en minuut der geboorte aan. De Perzen, ieder die Herodotos gelezen heeft, weet dit, waren fameuze sterrenwichelaars. De tegenwoordige Parsi's doen hun voorvaders na.

Zoomin als de Marker jeugd, zijn de Parsi-kinderen gedurende de eerste jaren door kleding naar het geslacht te onderscheiden. Als zij zes jaar en drie maanden zijn, worden zij in het geloof hunner vaderen opgenomen: het jongetje of meisje wordt voor den Parsi-priester geplaatst en drinkt driemaal van het gewijde „nirangdin”. Vraag mij niet wat het gewijde „nirangdin” is: ik weet het niet. Niemand weet het. Zoo min als iemand een juist begrip heeft van wat eigenlijk de „heilige geest” is. Het kind wordt daarop gebaad, krijgt de „feestkleed” aan, een geborduurd mutsje op, en het wordt naar de feestzaal geleid, waar de *dastoer*, de opperpriester, wacht. Deze en zijn hulpvaarders dragen het witte katoenen feestkleed der Parsi-mannen: een stijf gesteven lange jurk. De vrouwen hebben haar fijnste en rijkste sari's omgeslagen. De eigenlijke aannemingsplechtigheid is, dat het kind bekleed wordt met de *soedra*, een gazen hemdje, en hem of haar — stel het is een jongetje — wordt de „heilige draad” om het lichaam gebonden, welke, zool niet de bekende „roede draad”, toch de draad is der levensgeschiedenis der Parsi's. Daarbij moet hij de belijdenis afleggen van zijn geloof: „Gezegend zij de Mazdajaansche godsdienst, geschapen van de heiligheid, de reinheid en de wijsheid van Ahura Mazda 1). De goede, rechtvaardige en eenig ware godsdienst door den Heer aan zijn schepselen gezonden, is die ons gebracht werd door Zoroaster. Godsdienst is de godsdienst van Zoroaster, de godsdienst van Ahura Mazda aan Zoroaster gegeven.”

Nadat de knaap deze geloofsbelijdenis heeft afgelegd, doet de *dastoer* hem de *soedra* om, welke de aanneming eerst voor zich op de handen gedragen heeft, terwijl hem de *koesti* of draad driemaal om de lendenen wordt gebonden. De *dastoer* gaat zitten, het kind gaat zitten: een preekje over de eerlijkheid en altijd de waarheid zeggen, over de reinheid ook: de aanneming wordt bestrooid met rijst en bloemen, de plechtigheid is geëindigd. De draad bestaat uit 72 deelen: het getal der kapittels, uit de *Jazashne*, het heilige boek der Parsi's. Indien echter Zoroaster ooit geleefd heeft, dan heeft hij, ondanks dat *Zarathustra also sprach*, waarschijnlijk nooit wetten gegeven; indien hij wetten gegeven heeft, waarschijnlijk heeft hij ze niet te boek gesteld; indien hij ze te boek gesteld heeft, zijn ze in ieder geval verloren gegaan, want reeds ten tijde van hun uitdrijving door de

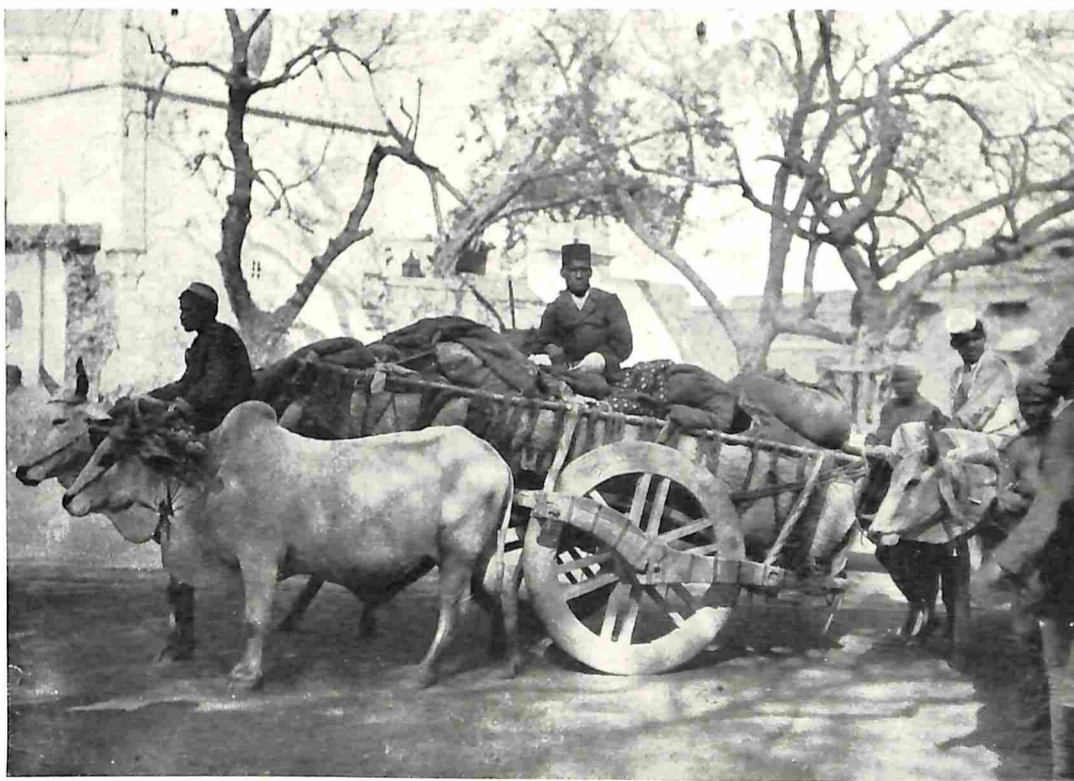
1) God, zooals Jahve bij de Joden.

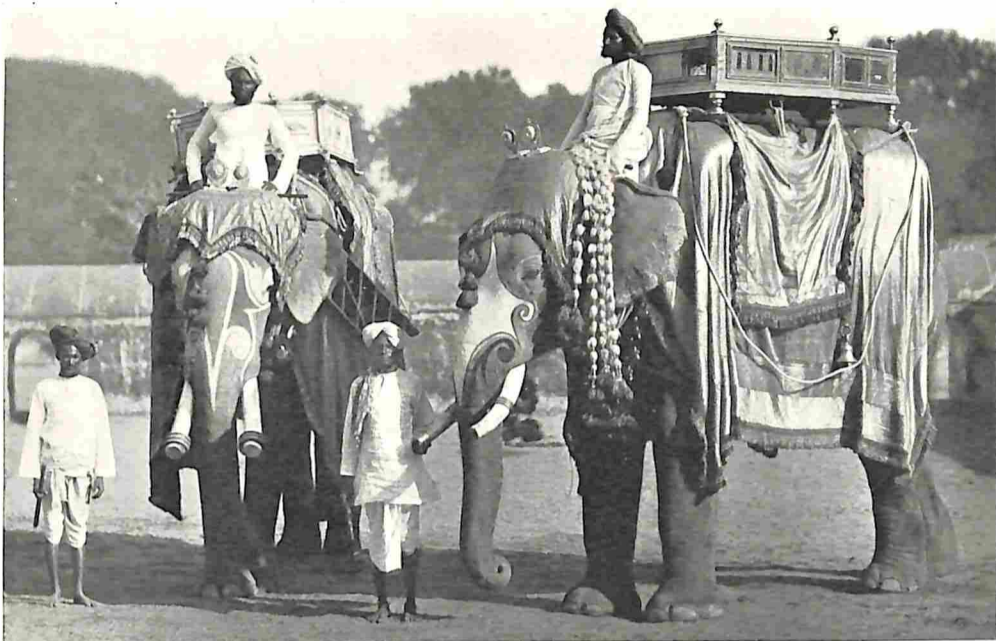
GROEP VAN INDISCHE KINDEREN.

Islamieten bezaten de Zoroastrianen geen geschriftje groot als een hand, geen boekje groot als een tractaatje. Zoodat ik maar zeggen wil, dat de *Jazashne* slechts van betrekkelijke heiligheid is, zooals trouwens alles. De heilige draad wordt driemaal om de lendenen van den aanneming geslagen. Bij den eerste verklaart twee te voren, twee van achteren. Bij den eerste verklaart de *dastoer* plechtig: „Daer is slechts een God, en geen ander wezen is met hem te vergelijken!” Bij den tweeden: „De godsdienst ons door Zoroaster gegeven is de ware!” De derde knoop gaat met de verklaring: „Zoroaster is de ware profeet, die zijn zending van God ontving”, en de vierde met de vermaning: „Verricht goede daden en onthoud u van kwade.”

De Parsi's zouden dien draad nooit behooren af te doen, maar dit doen zij toch. Als gij goed oplet, ziet gij hen, wanneer zij, het gelaat naar het ondergaan der zon gekeerd, hun avondgebed doen — en dat avondgebed der Parsi's te Bombay, aan zee, terwijl de barnsteengele zon over de spiegelgladde wateren ondergaat, vind ik een der verhevenste momenten, die ik in hun of in eenige andere godsdienst-oefening heb opgemerkt — ik zeg: let goed op, dan ziet gij den draad, dien zij om hun lendenen moesten dragen, in hun handen. Daar hoort hij niet. Maar de Christenen behoorden hun bijbel in het hart te dragen. In plaats

EIGENAARDIGE INDISCHE OSSENWAGEN.

OLIFANTEN VAN DEN GOEKWAR VAN BARODA.

daarvan dragen zij hem in hun jaszak, en dan nog!

Ofschoon, naar 't schijnt, de wet van Zoroaster het huwelijk beneden de vijftien jaar verbiedt, waren de Parsi's onder den invloed van het klimaat tot vervroeging daarvan gekomen, maar door de Engelsche gewoonten zijn de kinderhuwelijken thans bij hen uit het gebruik. Het zijn echter de priesters, die passende goede partijen zoeken: de eene familie heeft een huwbaren zoon, de andere een dochter, en de *dastoer* wint over en weer de eerste noodige inlichtingen in, die de ouders wenschen. Want deze zijn het, die over het huwelijk der jonge lieden beslissen, zooals bij alle Oostersche volken. Het moet onmiddellijk gezegd worden, dat, vergeleken het aantal echtscheidingen in Oost bij dat in West, het huwelijksgeluk bij die regeling door de ouders er niet minder om schijnt. De zaak is, dat de ouders bij de regeling van een huwelijk geen enkele onvoorzichtigheid begaan. Zelfs de astroloog wordt er bij geraadpleegd. Zijn de sterren voor het huwelijk gunstig dan wordt dit gesloten. Zoo niet, dan niet. Gelukkig zijn „de sterren” een voorgenomen huwelijk dikwijls gunstig. Ook in dit opzicht geldt het: *il est avec le ciel des accomodements*. Sommige dagen in het jaar zijn zelfs zeer gunstig om een huwelijk te sluiten, andere in 't geheel niet. Maar wanneer het huwelijk gesloten wordt, gaat het ook gewoonlijk met groote feesten en maaltijden gepaard, waarbij alle familieleden, alle vrienden, alle kennissen — wat zeg ik? — alle vreemdelingen van eenig aanzien binnen het bereik, genoodigd worden. De eeregasten worden er bij met bloemslingers omhangen, en ontvangen een ruiker groot als een bloemkool, waarover zelfs nog rozenwater wordt gesprenkeld. Immers in Indië heeft alles zijn bijzonderen reuk, met uitzondering juist van de meeste bloemen: rozen en jasmijn niet te na gesproken. Naar onze opvatting is echter zoo bruiloftsfeest tamelijk vervelend. Er moet lang door de in een kring gezeten gasten gewacht worden eer het paar wordt binnen geleid. Dan zet het bruidspaar zich op stoelen tegenover elkander. Twee vrienden houden een wit laken tusschen hen uit, zoodat de verloofden elkaar niet kunnen zien. Doch onder het laken houden de twee, elkaar toch bij de hand. Daar verschijnt de *dastoer* in gezelschap van zijn helper, beide gekleed in het wit, en hij windt zeven maal een ruw katoenen draad om het paar heen: de jongelui zijn hiermee verbonden „in lief en leed”. Maar nog niet genoeg: die twee in elkaar gelegde handen worden ook zeven maal vast geknoopt, terwijl de priester een gebed prevelt in het Zend: een taal, welke hijzelf soms niet verstaat, maar die toch de heilige taal wordt geacht, misschien ook daarom zoo heilig is, wijl zij door geen der gemeentelieden meer gesproken of verstaan wordt. Als deze plechtigheid is verricht, laten de vrienden het witte doek zakken: het jonge paar mag elkaar zien, zelfs naast elkaar zitten. Dan strooit de *dastoer* rijst over hun hoofden uit met de woorden: „Moge de alwetende God U zegenen met vele zonen en kleinzonen, met voorspoed, hartverrukkende vriendschap, lang leven tot een bestaan van honderd en vijftig jaren.”

Het vreemdste is, dat nu de huwelijksplechtigheid nog

eens overgedaan wordt, maar anders. Er zijn twee getuigen: een die de ouders van den bruijom, de ander die de ouders der bruid voorstelt. Zij zitten naast het jonge paar, de priester vraagt hun of zij wel hun toestemming geven tot dit huwelijk op dezen dag van het zooveelste jaar van Jezdezard, laatsten koning uit het Huis der Sassaniden, dat over het oude Perzië geregeerd heeft. Immers de Perzen begonnen hun jaartelling bij ieder koningshuis opnieuw, en wijl de Parsi's sedert hun verdrijving uit hun land geen anderen koning gekend hebben, zetten zij de jaartelling van den ongelukkigen Jezdezard voort. Wanneer dus de getuigen in naam van de ouders hun toestemming tot het huwelijk geschonken hebben, wordt den jonggehuwden zelf gevraagd of zij elkaar als man en vrouw aanvaardden „met oprechte harten en tot het einde van Uw leven?” Het passende antwoord op die vraag gegeven, en de priester steekt in die oude taal, door slechts weinigen verstaan, een preekje af vol wenschen, dat Ahura Mazda — het Opperwezen

— dit jonge paar moge zegenen. Ik zou U nu willen vragen, waarom de priesters van zooveel godsdiensten zulk een onoverwinnelijke neiging hebben om bij hun plechtige verichtingen dingen te zeggen, waarvan hun gehoor meestal geen woord begrijpt, maar vrees, dat gij er, evenals ik, het antwoord op zoudt schuldig blijven. Ik ben dus naar een *dastoer* gegaan, en heb hem verzocht mij zijn zegenwensch in een taal, die Christenmenschen en Parsi verstaan kan, te vertolken. Ziehier wat hij mij zeide. In zijn zegenwensch werden alle namen van de engelen genoemd, die hun kalender te doop hebben gehouden. Het luidde aldus:

„Moge *Ahura Marda* U zegenen met:
Goede gedachten door Behman,
Goede woorden door Ardibehesjt,
Goede daden door Sjehrivar,
Volmaakt gevoel door Spendarmad,
Deugd door Chordad, 1)
Vruchtbaarheid door Amerdad.

Moge Depardar (God) over U brengen:
Steeds grooter luister door Adar,
Reinheid door Aban,
Hoogheid door Choersjed,
Vermenigvuldiging door de koe-gelijkende Mohor,
Mildheid door Tir,
Gewoonten van matigheid door Gosj.

Moge Depmehr (andere naam voor God) U schenken:
Zuivere rechtvaardigheid door Mehr,
Onderworpenheid door Srosj,
Vruchtbaarheid door Rasjnoe,
Krachtsvermeerdering door Fravardin,
Overwinning door Behram,
Onafgebroken vreugde door Ram,
Sterke kracht door Goad.

Moge Depdin (God) over U brengen:
Kennis door Din,
Weelde door Arsjsiang,
Goede talenten door Arsjtad,
Groote werkkraft door Asman,
Standvastigheid door Jamjad,
Goede oogen door Marespand en
Lichaamsvoeding door Aneran.

Ik erken nooit een zonderlinger stel zegenwenschen bij elkaar te hebben gezien.

Nadat deze zegen is uitgesproken in het door de gemeente onverstaanbare Zend of Pazend, de taal uit den tijd, dat de Parsi's uit hun land werden verdreven, gaat de priester over tot de nog onverstaanbaarder en nog oudere Avesta-taal om er het jonge paar in te zegenen, en vervolgens spreekt hij Sanskriet! En bedenk daarbij, dat het eerst sinds een kwart eeuw is, dat de Parsi-priesters deze doode talen min

1) De Ch uit te spreken als in ons „lachen”.

of meer grondig leeren. Vroeger verstonden zij er zoo min een woord van als hun toehoorders nog heden. Gij kunt begrijpen wat hun gestamel toen te beteekenen had. Wat niet verhinderde, dat zij-zelf en hun gemeente het heel stichtelijk vonden.

Het huwelijk is dus gesloten, de huwelijksacte wordt geteekend, een feestmaal volgt, maar de vrouwen blijven daarbij afgescheiden van de mannen. Er wordt door een kapel in den trant van de onsterflijke „Humpa's" ten onzent muziek bij gemaakt. Het Oostersche leven is kalm en gelijkmatig, en een bruiloft brengt er weinig storing in. Zoo westerd zijn de Parsi's niet of de plechtigheid hunner bruiloften zou, met wat andere muziek, heel goed voor onze begrafenis kunnen dienen. Vooral indien het de begrafenis gold van „een rijken oom uit de West!"

Het merkwaardigste van heel het leven der Parsi's is voor ons echter hun dood. Niet dat zij op andere wijze sterven dan wij, maar de wijze, waarop de overlevenden de dooden behandelen, is geheel eenig in de familie der menschheid. Het is hier niet de plaats om diep op hun godsdienst, welke indrukwekkende oogenblikken bezit, in te gaan. Laat het voldoende zijn te zeggen, dat hun vereering voor de elementen zoo groot is, dat zij hun dooden niet willen verbranden uit eerbied voor het vuur; noch willen begraven uit eerbied voor de aarde; noch in zee willen werpen uit eerbied voor het water. Zij worden verkeerdelijk vuuraanbidders genoemd, wijl zij vooral het aardse vuur eerbiedigen, zooals dit zich op sommige plekken van den aardbodem openbaarde, waarboven zij eertijds hun tempels bouwden. Het geheiligde vuur, dat door Zoroaster uit den hemel op aarde werd gebracht, naar 't heet, wordt door hun priesters onder het zingen van psalmen en het branden van wierook op altaren onderhouden. Zij vereeren evenwel dit vuur niet, wijl zij het een godheid zelf achten, doch omdat zij er een der machtigste uitingen van het Opperwezen in zien. Het is daarom, dat men hen dagelijks aan het zeestrand bij het open ondergaan der zon de aarde, de zee en de zon ziet huldigen.

Hun dooden zullen dus niet de elementen verontreinigen, daarom hebben zij in de nabijheid hunner talrijkste gemeenten zoogenaamde „Torens des Zwijgens" gebouwd, waarin enkele voor dit akelig werk bezworen oude mannen de dooden: mannen, vrouwen en kinderen, moeten neerleggen, naakt, om binnen korten tijd, men zegt een half uur, geheel verslonden te worden door de groote aasvogels, die op de torentransen op hun prooi zitten te wachten. Het gebeente wordt door de zon geheel wit gebrand en spoedig verkalkt, daarna door de oude mannen in een met houtskool gevulde opening in het midden van den ronden toren bijeen gehoopt, waar het verbrandingsproces door de hitte des daags nog voortgaat. Zoo, naar het gebod van een der heilige Parsi-geschriften, wordt arm en rijk in den dood letterlijk vereenigd. Het is niemand veroorloofd, behalve den lijkbezorgers, een blik in den Toren des Zwijgens te werpen: onbescheiden Europeanen hebben dit in vroeger tijden met zeer ernstige gevaren geboet.

In Perzië zag ik enkele dier *dochma's*, zooals zij genoemd worden, meestal verlaten, eenzaam, hoog op de bergentoppen. Maar in de nabijheid van Bombay liggen zij in een heerlijken gaard, en de nabestaanden kunnen, terwijl de vier *nasr salars*, de gebaarde en natuurlijk ook in 't wit gekleede lijkbezorgers, hun doode in de voor anderen gesloten toren neerleggen, nederzitten in de koele schaduw van dik geboomte, en daarbij hun gedachten laten uitgaan verder nog dan het verre gezichtseinde dier wel zeer kalme zee onder hun blik, welke in haar ongerimpeld leven der ziel zulk een troostend en voor het sterfelijk oog zichtbaar beeld kan schenken van het hiernamaals zelf.

MAURITS WAGENVOORT.

De Bloembladen van Lao-Tze.

22)

DOOR J. ALLAN DUNN.

HOOFDSTUK XIII

ANGUS McVEA

EEN oogenblik stond Keeler verbluft. McVea dood! Maandag, den dag, waarop zij in San Francisco waren aangekomen, was hij gestorven. Het telegram, dat hij in het Palace Hotel ontving, was slechts drie weken oud. De nieuwsbladen, welke hij te San Francisco las, waren natuurlijk van ouderen datum en hij had ze met de tijdschriften in den trein achtergelaten. Het was een schok en hij voelde nauwelijks enig mededoogen met den geleerde. Zijn eigen zaken lagen hem nader aan 't hart. Wie was deze McVea?

Hij was onkundig van 't bestaan van een naderen bloedverwant, 't kon echter zijn, dat zoo iemand bestond. Zijn zaken met den overledene waren van persoonlijken en geheimen aard geweest. Stel je voor dat Angus McVea niet aan den talisman geloofde! Maar zich het bezoek aan McVea's advocaten herinnerend, kwam 't vertrouwen weer bij hem boven. Behalve wanneer McVea bankroet was, toen hij stierf, hetgeen hoogst onwaarschijnlijk was, had hij recht op de vijftig duizend dollars uit zijn vermogen, waarvan hem, volgens zijn meening, elke penny ten volle toekwam.

„Hij is zeker plotseling overleden," zeide hij. „Ik ontving te San Francisco nog een telegram van hem."

De ander knikte toestemmend.

„Ik geloof, dat u dit op den vierden toegezonden werd. Hij stierf plotseling. Verkalking van de slagaders, een kwaal, die door overspanning verergerd was. Mijn oom dacht tot 't einde toe niet aan zichzelf: hij leed aan hallucinaties."

Keeler werd stijf van schrik. McVea's angst voor verkalking schoot hem te binnen, maar het woord „hallucinaties" kon 't begin zijn van een argument om zich van den tegenstander te ontdoen. Zijn Schotsch instinct kwam boven. „Dit is waarlijk zeer ongelukkig," zeide hij. „Is u een neef van Stuart McVea?"

„En zijn eenige erfgenaam."

„Dat geloof ik nu juist niet. Als 't testament geopend wordt, zal er tenminste van één legaat sprake zijn."

„Vijftig duizend dollars voor u. Precies. Daar spreken we aanstonds over." Hij nam een reistasch van zijn jas af en legde deze op tafel, opende haar en haalde een bundeltje gele bankbiljetten te voorschijn. Keeler merkte op, dat zij van een hoog bedrag waren, maar zelfs indien zij alle de waarde hadden van de bovenste duizend dollars, was er toch niet een voldoende aantal voor de som, die hij wilde innen.

Hij sloeg Angus McVea nauwkeurig gade, toen deze met 't geld bezig was, en vond hem een koud individu. Toch leek 't wel of hij in zenuwachtigen toestand verkeerde, maar dit was misschien te wijten aan de situatie, waarin zij zich

LIJKVERBRANDING.

bevonden en een weerspiegeling van zijn eigen gevoelens.

Angus McVea begon op gelijkmatigen toon te spreken. „Wel, meneer Keeler, ik ben vrij aardig op de hoogte van mijns ooms zaken. Verscheidene weken vóór hij stierf was ik bij hem. Ik weet van uw zending. Mij schijnt het zoeken naar een steen der wijsheid, welks bestaan vastgesteld is door een dweper, een onbesuisde onderneming toe. Stuart McVea bracht een museumverzameling bijeen, welke, hoe waardevol ook voor hen, die in zulke zaken belangstellen, mij slechts spreekt van veel verloren tijd en geld.

„Het blaadje goud, dat gij meebrengt — uit uw telegrammen en kabelberichten maak ik op, dat gij geslaagd zijt — heeft in werkelijkheid grootendeels een denkbeeldige waarde. Het gewicht, dat mijn oom eraan hechtte, verdwijnt natuurlijk met zijn persoonlijk belang erin. Het heeft echter ook eenige wezenlijke waarde, welke slechts door ervaren lieden kan worden vastgesteld.

„En werkelijk hebben zij dit ook reeds gedaan met de zeven blaadjes, die zich in zijn museum bevinden. Maar voor hem bezat het eigenschappen, uitgedacht door een brein, dat steeds peinsde over den oorsprong van het Oriëntalisme; hij dichtte het eigenschappen toe, welke nooit bewezen zijn en onmogelijk schijnen in 't licht der moderne wetenschap. Wat zij precies waren weet waarschijnlijk niemand, maar zooals ik reeds zeide, stel ik ze, behalve hun geheime wartaal, op gelijke waarde met den steen der wijsheid, zijn oorsprong hebbend in het grijs verleden. Ik vertelde u, dat hij aan hallucinaties leed.”

„De waarde, welke hij aan dezen talisman hechtte,” zeide Keeler op luiden, koelen toon, „en wat hij ermede wilde uitrichten, heeft niets te maken met mij of met mijn contract, gesloten bij zijn zaakwaarnemers. Ik heb gedurende vele maanden ieder oogenblik mijn leven gewaagd, Mr. McVea, en ik heb de overeenkomst volvoerd. Ik verwacht mijn geld.”

„Ik wil niets liever dan rechtvaardig handelen. Ik wensch, voor zoover 't billijk is, volgens zijn verlangen op te treden. Ik heb voorbereid selen daartoe gemaakt.”

„Ik twijfel, of gij u voldoende voorbereid hebt,” zeide Keeler droogjes, ziende naar het veel te dunne pakje bankbiljetten. Klaarblijkelijk wilde de man marchandeeren, maar Keeler was niet van plan iets van den prijs te laten vallen. Angus McVea nam 't geld op.

„Dat zullen we zien,” zeide hij. „Vóór wij verder gaan, wilt gij mij misschien wel het blaadje toonen. Ik heb de andere in handen gehad en zal 't dus herkennen. 't Is niet noodzakelijk het oordeel van een specialen deskundige in te winnen.”

Keeler voelde zijn Ierschen toorn de overwinning behalen op zijn Schotsche voorzichtigheid. Meende deze minderwaardige prulgeleerde soms, dat hij een namaaksel meebracht? Hij dacht aan den dood van den man in de grot en had wel op de papwangen willen slaan van dezen erfgenaam van den geleerde, 't type van een New Yorkschen zakenman, wiens hart van angst zou opgehouden hebben te kloppen bij 't trotseeren van het minste der gevaren, die hij, King Keeler, doorstaan had.

Hij nam den talisman uit 't zakje en legde hem midden op 't paarlmoer mozaïk. „Mij dunkt, er bestaat geen twijfel aan de echtheid,” zeide hij. „Indien gij echter bevreesd zijt voor namaak, kunnen wij de autoriteiten van 't Metropolitan Museum de zaak voorleggen. Maar gij moet met vijftig

duizend dollars voor zijn veiligheid borg staan. Ik heb nu lang genoeg met dit stuk dynamiet rondgezworven.”

„Gij begrijpt mij verkeerd, Mr. Keeler,” sprak de ander plotseling vriendelijk en negeerde Keeler's toon van spreken en zijn toornigen blik. „Ik twijfel niet aan u. Zooals gij ziet bracht ik 't geld voor de zaak mee.”

Hij boog zich over 't stukje doffe goud heen en Keeler zag zijn neusvleugels van zenuwachtigheid of begeerte uitzetten; zijn vingers trilden toen hij het figuur op de tafel aanraakte. 't Was duidelijk, dat de man even vurig als zijn oom, het ding wenschte te bezitten. Dat hij van hersenschimmen sprak, was slechts voor den schijn.

„Voor vijftig duizend dollars is het uw eigendom,” zeide Keeler. „Daarvoor en voor een kwitantie.”

„Een kwitantie!”

„Gij zijt Stuart McVea niet. Ik weet niet eens of gij Angus McVea of zijn erfgenaam zijt. Gij hebt niet uw identiteit bewezen.”

De ander haalde zijn schouders op en glimlachte; onder de lippen kwamen de van elkaar staande tanden te zien.

Zijn zenuwachtigheid was verdwenen, hij ging weer zitten, terwijl de talisman onaangeroerd tusschen hen beiden inlag.

„Ik zou u moeilijk op dit uur in dit huis kunnen ontvangen, indien ik 't niet was,” zeide hij. „Noch minder zou ik u dan zooveel echte bankbiljetten van de Vereenigde Staten kunnen aanbieden. Gij spreekt als 'n dwaas, Mr. Keeler. Ik kan me begrijpen, dat gij verlangend zijt uw zending tot een goed eind te brengen. Dat ben ik ook. De kwitantie schijnt me overbodig toe, maar maakt 't bedrag niet hooger. We kunnen dit tot morgen uitstellen ten overstaan van Mc Kecknie en Menzies, als gij 't wenscht. Maar de verantwoordelijkheid voor het blaadje neem ik van nacht niet op me.

„Ik weet dat gij talloze gevaren hebt geloopt, waarvoor gij goed betaald moet worden. Gij hebt reeds vijf duizend dollars ontvangen, behalve de uitgaven voor uw karavaan en voor uw reis. Gij spraakt over het Museum. Ik ben van plan mijns ooms verzameling over te nemen. Hij heeft over deze aangelegenheid met hen gesproken. De rest zullen ze verkoopen.

Zij schatten de bloem met acht blaadjes voltallig op tien duizend dollars. Aangenomen dat dit 't curiosum volmaakt, heeft elk blaadje geen hooger waarde dan twaalf honderd vijftig dollars. Dit heeft reeds bijna tien duizend gekost. Het zou belachelijk van me wezen een som van vijftig duizend dollar ervoor te betalen. Voor de eerste en laatste maal bied ik u de tien duizend dollar aan, die ik hier in mijn hand heb, ik doe 't meer terwille van mijns oom's verlangen.....”

„Wiens erfgenaam gij zijt.”

„Wiens erfgenaam ik ben, dan ter wille van een door hem veel te hoog geschat voorwerp. Tien duizend dollar, behalve alles wat ge reeds ontvangen hebt, is een flinke som voor nog geen jaar arbeid. Elke rechter zal het hiermee eens zijn.”

„We zullen zien hoe Mc Kecknie en Menzies erover zullen denken.”

„Ik heb er reeds met hen over gesproken. Zij deelen mijn meening. Het zou buitengewoon gemakkelijk voor mij zijn mijns ooms testament niet ten uitvoer te brengen, Mr. Keeler.”

(Wordt vervolgd).

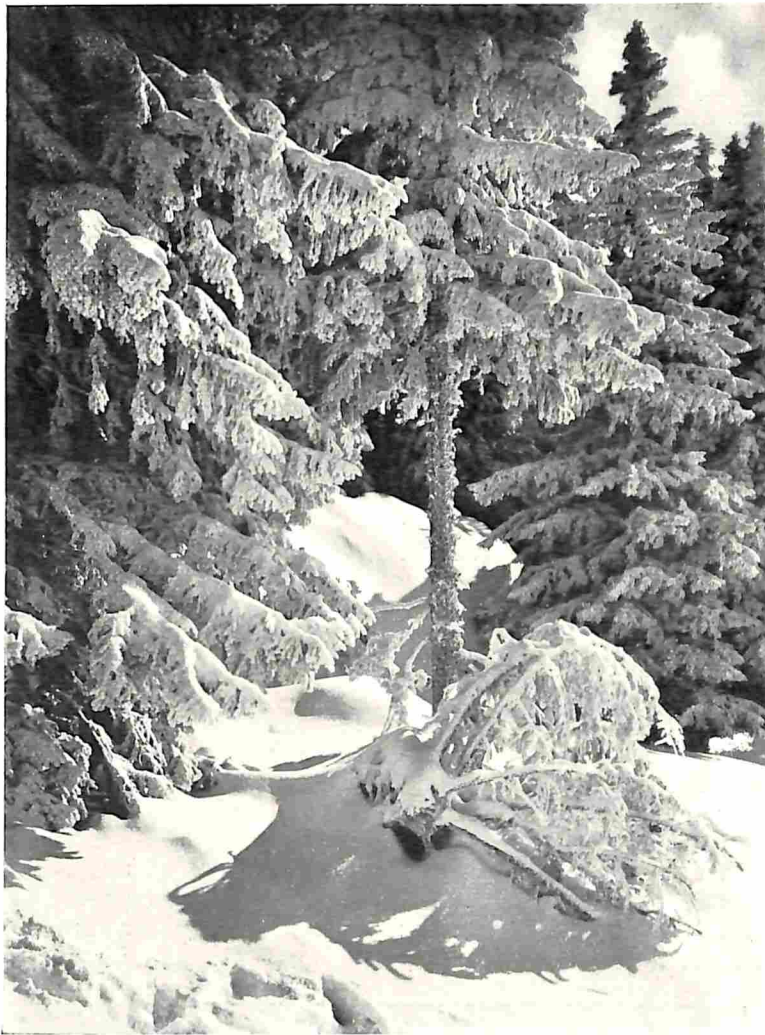

Foto Aug. Ruff.

WINTERPRACHT IN HET BERGWOUDE.